

 	
Predicting the transcendent family based on cultural capital and psychological capital of couples	
Fazlollah Jafari Kangi¹, Zahra Zeinaddini Meymand² ●, Mitra Kamyabi¹, Alireza Manzari Tavakoli¹	
¹ Department of Psychology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran. ² ● Department of Psychology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran.	
	Home Page: https://sanad.iau.ir/journal/cp URL: https://sanad.iau.ir/Journal/cp/Article/1213853 DOI: https://doi.org/10.82548/46QG-QE03
  	
Article Information Use your device to scan and read the article online  Article History: Received; 2025/08/03 Accepted; 2025/08/13 Published; 2025/09/11 Article Type: Article Research Subject Area: Family and Communication ● Corresponding Author: Zahra Zeinaddini Meymand ● E-mail: zeinaddini@iau.ac.ir ● ORCID: 0000-0002-7602-7707 ABSTRACT The present study was conducted with the aim of investigating the prediction the transcendental (Islamic) family and the cultural and psychological capital in the families of Kerman educators. The research design was applied in terms of purpose and descriptive of correlation type in terms of method. The statistical population was all the families of the cultured people of Kerman city, from which 364 people were selected as a sample by simple random method. The data collection tool included Bourdieu's (1990) cultural capital questionnaire, Luthans' (2007) psychological capital, and the researcher's Transcendent Family. To analyze the data, correlation coefficient and regression methods were used with SPSS version 24 software. The results showed that cultural capital and psychological capital had a positive and significant relationship with the transcendental family at 0.49 and 0.43, respectively ($p < 0.05$). Based on the significant relationship between cultural capital and psychological capital with the transcendental family, these results are recommended for the growth and improvement of Iranian family relationships. KEYWORDS transcendental family, cultural capital, psychological capital, family.	
Cite this article: Jafari Kangi, F., Zeinaddini Meymand, Z., Kamyabi, M., & Manzari Tavakoli, A. (2025). Predicting the transcendent family based on cultural capital and psychological capital of couples. Quarterly of Communications Psychology, 2(4), pp. 1-15. [In Persian] https://doi.org/10.82548/46QG-QE03	
	© The Author(s). Publisher: Islamic Azad University Press. ISSN (Online): 3092-6440

Predicting the transcendent family based on cultural capital and psychological capital of couples

family is a new concept, the family as one of the most important institutions influencing the promotion of the cultural level of Iranian society and cultural capital as a potential for the development and promotion of the level of thought and culture are known as two effective factors in sustainable cultural development. Given that a healthy society depends on the existence of a healthy family and a healthy family raises healthy people. On the other hand, damage to the family has individual, family, social, and spiritual consequences. Addressing the great family and its relationship with the cultural and psychological capital of couples is the focus of this research. Despite all this, there is a research gap in the field of examining the relationship between cultural capital and psychological capital with the superior family, and this is a step in strengthening this field of study. Therefore, the aim of this study was to investigate the relationship between global family and cultural capital and psychological capital in the Kerman family of educators.

Methodology: The research design was applied in terms of purpose and descriptive in terms of method, correlational. The statistical population was all families of educators in Kerman, from which 364 people were

Extended Abstract

Introduction: Family has a lot in Islamic culture and basically any society. The family is the place where humans are raised and grow. Since the family is the fundamental unit of the Islamic society, all relevant laws, regulations and planning should be aimed at facilitating the family, maintaining its sanctity and strengthening family relations based on Islamic rights and ethics, and forming a superior family. The superior family means a family that, while having peace and balance in it, has made significant progress in all areas. In our current society, in the areas of cultural management, the family experiences anemia and social disorders, and ultimately a cultural crisis. To solve these problems, action to promote cultural capital in the family occurs as a prerequisite for promoting the cultural capital of the country. Another influential factor in couples' relationships and the strength of the family is psychological capital. Psychological capital is defined as "a positive psychological state of an individual" which has four cognitive-perceptual components, namely self-efficacy, sacrificial gambling, and self-expression. The role and status of the family as a great factor in the growth and development of all its members is not hidden from anyone. Since the

results were consistent with other research. Among the issues of the present study, we can mention the lack of cooperation of families in answering the questionnaires and the lack of consideration of demographic changes in the regression model. Based on the concept of the relationship between cultural capital and psychological capital with the superior family, it is suggested that psychologists and consultants of counseling centers in various organizations pay attention to the topic of cultural and psychological capital in order to better understand families and, in the form of consultations and workshops of their groups, explain the components of cultural capital and psychopathology and psychology. It is also suggested that other centers related to the superior family be examined in other research.

Keywords: superior family, Islamic family, cultural capital, psychological capital.

selected as samples by simple random sampling method. The data collection tool included Bourdieu's Cultural Capital Questionnaire (1990), Luthans' Psychological Capital (2007), and the researcher-made global family. Multiplicative correlation and regression methods were used to analyze the data with SPSS version 24 software.

Findings: The results showed that cultural capital and psychological capital are 0.49 and 0.43, respectively, with a positive and significant relationship with a large family ($p < 0.05$). The results of the regression analysis showed that there is a linear relationship between cultural investment and psychological capital with a family. In general, cultural capital and psychological capital simultaneously explain 0.29 of the variance of a great family, and cultural capital and psychological capital.

Conclusion: The results of this study showed that there is a positive and significant relationship between cultural capital and psychological capital with a legal family. These

   			
پیش‌بینی خانواده متعالی براساس سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی زوجین			
فضل‌الله جعفری کنگی ^۱ ، زهرا زین‌الدینی میمند ^۲ ، میترا کامیابی ^۱ ، علیرضا منظری توکلی ^۱			
^۱ گروه روان‌شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. ^۲ گروه روان‌شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران.			
 		Home Page: https://sanad.iau.ir/journal/cp URL: https://sanad.iau.ir/Journal/cp/Article/1213853 DOI: https://doi.org/10.82548/46QG-QE03	
اطلاعات مقاله		چکیده	
از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید 		پژوهش حاضر با هدف بررسی پیش‌بینی پذیری خانواده متعالی مبتنی بر متون اسلامی براساس سرمایه فرهنگی و روان‌شناختی در خانواده زوجین فرهنگی شهر کرمان انجام شد. طرح پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری کلیه خانواده‌های فرهنگیان شهر کرمان بودند که از بین آن‌ها ۳۶۴ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه سرمایه‌های فرهنگی (بوردیو (۱۹۹۰)، سرمایه روان‌شناختی لوتانز (۲۰۰۷) و خانواده متعالی محقق ساخته بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های ضریب همبستگی و رگرسیون با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد. نتایج نشان داد که سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی به ترتیب ۰/۴۹ و ۰/۴۳ رابطه مثبت و معنی‌داری با خانواده متعالی داشتند ($p < ۰/۰۵$). بر اساس ارتباط معنی‌دار بین سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی، از این نتایج برای رشد و بهبود روابط خانواده‌های ایرانی توصیه می‌شود.	
تاریخ‌های مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۲۲ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۶/۲۰		واژگان کلیدی: خانواده متعالی، خانواده اسلامی، سرمایه فرهنگی، سرمایه روان‌شناختی.	
نوع مقاله: مقاله پژوهشی		نویسنده مسئول: زهرا زین‌الدینی میمند	
حوزه موضوعی: خانواده و ارتباطات		رایانامه: zeinaddini@iau.ac.ir	
ارکید: 0000-0002-7602-7707		استناددهی: جعفری کنگی، فضل‌اله، زین‌الدینی میمند، زهرا، کامیابی، میترا، و منظری توکلی، میترا. (۱۴۰۴). پیش‌بینی خانواده متعالی براساس سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی زوجین. فصلنامه روانشناسی ارتباطات، ۲(۴)، صص. ۱-۱۵. https://doi.org/10.82548/46QG-QE03	
 ©. The Author(s).		ناشر: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی شاپای الکترونیکی: ۳۰۹۲-۶۴۴۰	

مقدمه

خانواده در فرهنگ اسلامی و اساساً هر جامعه‌ای اهمیت بسیار زیادی دارد. «خانواده محل تربیت و رشد انسان‌هاست، چه والدین و چه فرزندان.» (کرانیان و همکاران، ۱۴۰۱) خانواده مرجع حل و فصل استرس‌های فردی و استرس‌های جامعه است. «هنگامی که کانون گرم خانواده در برگیرنده محیط سالم و سازنده و روابط گرم و تعامل بین فردی صمیمی باشد، می‌تواند موجبات رشد و پیشرفت اعضای جامعه شود.» (وو، پارکر مک‌وی و لدرمن^۱، ۲۰۲۱) یکی از علت‌های مهم این که خانواده‌ها کمتر از آنچه انتظار می‌رود، باعث رشد و تعالی انسان‌ها در زمینه مادی و معنوی می‌شوند، «نگاه غلطی است که در فکر و فرهنگ ما نسبت به خانواده و روابط خانوادگی ر سوخ یافته و تغییر آن‌ها ضروری است.» (ذوقی و همکاران، ۱۴۰۱) خانواده به‌عنوان جوهره‌ای زنده در حال تغییر است که با استفاده از اعضایش و در جریان دائمی، تعاملی و طرح‌دار با یک‌دیگر یک کل را سازماندهی می‌کند.» (گودرزی و رضایی، ۱۴۰۰)

توجه به خانواده با رویکرد اسلامی و ایرانی در جامعه ما مهم و اساسی است. «چرا که اولاً در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آمده است که خانواده واحد بنیادین جامعه است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده که زمینه‌ساز اصلی حرک تکاملی و رشد یابنده انسان است، اصل اساسی بوده و فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است. ثانیاً توجه به خانواده در ایران به دلیل برخورداری از غنای فرهنگی و ارزشی، فلسفه وجود، هستی‌شناسی و... از اهمیت بسزایی برخوردار

است.» (زاغیان و زراعی محمودآبادی، ۱۴۰۰) بر اساس سند چشم‌انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی ایران که سال ۱۴۰۴ خورشیدی (۲۰۲۵ میلادی) افق چشم‌انداز است؛ یکی از وظایف مهم فرا روی سیاست‌گذاری و خط‌مشی‌گذاری فرهنگی، برخورداری جامعه ایرانی از نهاد متعالی خانواده در ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، حقوقی و علمی است تا مسیر توسعه درون‌زا را بپیماید. این ارتقا فرهنگی خانواده، نیازمند سیاست‌گذاری‌های فرهنگی و برنامه‌ریزی در قلمرو فرهنگ هست.» (شاه‌حسینی و جمالی، ۱۴۰۳) از آن جایی که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی‌های مربوطه باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، «پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی و تشکیل خانواده متعالی باشد.» (کرانیان و همکاران، ۱۴۰۱)

منظور از خانواده متعالی، خانواده‌ای که در عین این که آرامش و تعادل در آن وجود دارد افراد آن به میزان قابل ملاحظه پیشرفت همه‌جانبه داشته باشد؛ و میزان تأثیر توافق همسران در کارهای مهم زندگی و روابط زناشویی، پیوستگی آن‌ها به خانواده، رضایت‌مندی از زندگی مشترک و در نهایت ابراز عواطف و احساسات آن‌ها به یک‌دیگر و اعضای خانواده بر تحکیم خانواده‌ها چقدر است.» (جورایونا^۲، ۲۰۲۲) «در جامعه حال حاضر ما در حوزه‌های مدیریت فرهنگی، خانواده بروز آنمی و نابسامانی‌های اجتماعی و در نهایت بحران فرهنگی را تجربه می‌کند. لذا برای حل این معضلات، ضرورت اقدام جهت ارتقاء سرمایه فرهنگی در خانواده به‌عنوان پیش‌نیازی در جهت ارتقاء

^۲ Jo'rayevna^۱ Wu., Parker, McWey & Ledermann

سرمایه فرهنگی کشور رخ می‌نماید.» (افشار کهن و همکاران، ۱۴۰۰)

«سرمایه فرهنگی یعنی گرایش‌ها و عادات دیرپایی که طی فرایند جامعه‌پذیری حاصل می‌شود و هدف‌های فرهنگی ارزشمندی را به دنبال دارد.» (مختاری و همکاران، ۱۳۹۶) «افراد بر اساس منابعی که در اختیار دارند، وارد یک مناسکی کنش می‌شوند و یک پویایی کنش متقابل را به وجود می‌آورند. و از این طریق از میزانی از سرمایه فرهنگی برخوردار می‌شوند.» (ریچاردز، ۲۰۲۲) هم‌چنین سرمایه فرهنگی، «به تمرکز و انباشت انواع مختلف کالاهای ملموس فرهنگی و نیز قدرت و توانایی در اختیار گرفتن این کالاها و هم‌چنین استعداد و ظرفیت فرد در شناخت و کاربرد این وسایل گفته می‌شود و مردم برای دارنده آن احترام و منزلت خاصی قائل می‌شوند.» (ساعی و همکاران، ۱۳۹۴) توسعه سرمایه فرهنگی خانواده سبب بروز موفقیت‌های آموزشی، ارتقاء سطوح آموزشی و دستیابی به تحصیلات تکمیلی، دسترسی به حرفه و ارتقای شغلی می‌گردد. «در بعد اجتماعی با تکیه بر توسعه سرمایه فرهنگی خانواده می‌توان با کاهش جرم و بزه، افزایش سلامت افراد، افزایش سلامت روانی و رفتاری و تولید نظم و رفاه و افزایش سرمایه اجتماعی و امنیت اجتماعی دست پیدا کرد.» (برنارد، ۲۰۲۲)

یکی دیگر از متغیرهای تأثیرگذار در روابط زوجین و استحکام خانواده، سرمایه روان‌شناختی است. سرمایه روان‌شناختی به عنوان «وضعیت مثبت روانی فرد» تعریف می‌شود که دارای چهار مولفه ادراکی- شناختی یعنی خودکارآمدی، امیدواری، انعطاف‌پذیری و خوش‌بینی را می‌باشد.» (هوانگ، ۲۰۲۰) زوجین با سرمایه‌های روان‌شناختی غنی، قابلیت برخورد با

مشکلات را در خود می‌بینند و در شرایط سخت سازنده عمل می‌کنند، «هم‌چنین آن‌ها اتفاقات مثبت رخ داده در زندگی را به عوامل دایمی و شخصی ربط می‌دهند و اهدافی واقعی، چالش‌برانگیز، قابل دسترس و قابل پیش‌بینی را برای خود مشخص می‌سازند و با تلاش، رغبت و استعدادی که از خود نشان می‌دهند، در جهت رسیدن به آن‌ها تلاش می‌کنند.» (حسینی و همکاران، ۱۳۹۶)

سرمایه روان‌شناختی دارای مشخصه‌هایی زیر می‌باشد: متعهد شدن و تلاش لازم برای موفقیت در کارها و وظایف چالش‌برانگیز (خود کار آمدی)، داشتن استناد مثبت در باره موفقیت‌های حال و آینده (خوش‌بینی)، پایداری و در صورت لزوم تغییر مسیر هدف برای دستیابی به موفقیت (امیدواری) و پایداری هنگام مواجهه با سختی‌ها و مشکلات برای دستیابی به موفقیت (انعطاف‌پذیری) تقویت سرمایه روان‌شناختی و ارتقاء روزافزون آن، «می‌تواند تحمل سختی‌ها و ناملایمات زندگی فردی، به‌ویژه زناشویی را برای افراد میسر نموده، آنان را در حرکت به سوی رابطه‌ای موفق و همراه با رضایت، یاری رساند.» (ژانگ^۶ و همکاران، ۲۰۲۲)

تحقیقات نشان می‌دهد «وضعیت اقتصادی اجتماعی خانواده با سرمایه روان‌شناختی زوجین و فرزندان رابطه دارد. در پژوهش‌هایی که در ارتباط با خانواده سالم انجام شده سرمایه فرهنگی به عنوان یکی از متغیرهای مهم در خانواده سالم نام برده شده است.» (توحیدی و فرهادی، ۱۴۰۱) هم‌چنین یافته‌های افشار کهن و همکاران (۱۴۰۰) و مفرد نژاد و منادی (۱۳۹۹) نشان داد که سرمایه فرهنگی پیش‌بینی کننده خانواده متعالی است. هم‌چنین یافته‌های فرهادی و غلام نظری

^۵ Huang

^۶ Zeng

^۳ Richards

^۴ Barnard

(۱۴۰۰) و عجم و داوری (۱۳۹۷) نشان داد که سرمایه روان‌شناختی پیش‌بینی کننده خانواده متعالی است. نقش و جایگاه خانواده متعالی به عنوان عامل رشد و بالندگی همه اعضای آن بر کسی پوشیده نیست. از آن جا که خانواده متعالی یک مفهوم جدید است. اهمیت خانواده به عنوان یکی از مهم‌ترین نهاد های تأثیرگذار بر ارتقاء سطوح فرهنگی جامعه ایرانی و سرمایه فرهنگی به عنوان مزیت بالقوه‌ای برای توسعه و ارتقاء سطوح اندیشه و فرهنگ، به عنوان دو عامل مهم تأثیرگذار در توسعه پایدار فرهنگی شناخته شده‌اند. با توجه به این که جامعه سالم در گرو وجود خانواده سالم است و خانواده سالم، انسان‌های سالم تربیت می‌کند. از سویی دیگر آسیب بر خانواده پیامدهای فردی، خانوادگی، اجتماعی و معنوی دارد؛ پرداختن به خانواده متعالی و ارتباط آن با سرمایه های فرهنگی و روان‌شناختی زوجین در این پژوهش ضروری است. با این همه در زمینه بررسی ارتباط سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی خلأ پژوهشی وجود دارد و این اثر گامی در راستای تقویت این حوزه مطالعاتی است. بنابراین، هدف این پژوهش بررسی رابطه خانواده متعالی با سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی در خانواده فرهنگیان کرمان بود.

روش تحقیق

طرح پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش، خانواده فرهنگیان شهر کرمان می‌باشند که در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ تعداد آن ها ۸۸۵۰ نفر می‌باشد. منظور از خانواده فرهنگیان یعنی خانواده‌ای که یکی از زوجین نیروی آموزش و پرورش باشد. حجم نمونه براساس جدول مورگان ۳۷۰ نفر در نظر گرفته شد. روش نمونه‌گیری در این تحقیق به صورت تصادفی ساده بوده است به این صورت که ابتدا با مراجعه به دو

ناحیه آموزش و پرورش کرمان تعداد فرهنگیان هر ناحیه شناسایی و سپس از هر ناحیه به طور تصادفی ۱۸۰ معلم متاهل (مجموعاً ۱۹۰ زن و ۱۶۰ مرد) انتخاب شد. پس از مشخص شدن اعضای نمونه یکی از زوجین خانواده فرهنگی به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند که در نهایت ۳۶۴ پرسشنامه جمع‌آوری شد.

ابزار اندازه‌گیری

پرسش‌نامه سرمایه فرهنگی: پرسش‌نامه سرمایه فرهنگی توسط بورديو در سال ۱۹۹۰ ساخته شد. این پرسش‌نامه ۲۲ سوال داشته و هدف آن سنجش ارزش‌ها و نمودهای فرهنگی و هنری در سه شاخص: ۱- تجسم یافته یا سرمایه بدنی و فردی (مهارت ذهنی، مهارت در بیان مطالب درسی) ۲- عینی (مصرف کالاهای فرهنگی، تملک کالاهای فرهنگی، علاقه‌مندی به هنر) ۳- نهادی (مدارک تحصیلی) می‌باشد. «این پرسش‌نامه شامل انباشت ارزش‌ها و نمودهای فرهنگی و هنری ارزشمند، صلاحیت‌های تحصیلی و آموزش رسمی و تمایلات و عادات دیرینی است که در فرایند «جامعه‌پذیری» و فرهنگ‌پذیری حاصل می‌شود. میزان ضریب پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ به دست آمد و روایی آن نیز مورد تأیید قرار گرفت.» (افشار کهن و همکاران، ۱۳۹۹) در این پژوهش نیز میزان ضریب پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۵ به دست آمد.

پرسش‌نامه سرمایه روان‌شناختی: پرسش‌نامه استاندارد سرمایه روان‌شناختی دارای ۲۴ سوال بوده که توسط لوتانز و همکارانش در سال ۲۰۰۷ طراحی و ساخته شده است و براساس طیف لیکرت (از خیلی مخالفم تا خیلی موافقم) نمره‌گذاری شده است و دارای ۴ مولفه (خودکارآمدی، امیدواری، تاب‌آوری و

خوش‌بینی) و هر مولفه دارای ۶ سوال می‌باشد. «میزان ضریب پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به‌دست آمد و روایی آن نیز مورد تأیید قرار گرفت.» (قدیمی و یونسسی، ۱۳۹۵) در این پژوهش نیز میزان ضریب پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسش‌نامه خانواده‌متعالی: از پرسش‌نامه محقق ساخته خانواده‌متعالی استفاده شده است. برای ساخت این پرسش‌نامه ابتدا عوامل مؤثر بر اساس روش دلفی شناسایی شدند که این عوامل ۱۰ مورد بوده است که عبارت‌اند از رضایت زناشویی، اقتدار والدینی، انعطاف‌پذیری و انسجام، آگاهی خانواده، مسئولیت‌پذیری، جهت‌گیری اهداف زناشویی، سازمان‌دهی و عملکرد، حمایت عاطفی، الگوی ارتباطی زوجین، رضایت جنسی می‌باشد. این پرسش‌نامه دارای ۷۹ گویه با طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم می‌باشد که نمره‌گذاری آن‌ها از ۱ تا ۵ بوده است. جهت ساخت این پرسش‌نامه از

پرسش‌نامه‌های استاندارد در مورد هریک از عوامل ذکر شده استفاده شد و همچنین با ۳۰ نفر از خبرگان دانشگاهی و اساتید رشته‌های علوم تربیتی، صاحب‌نظران صورت گرفت و سپس گویه‌های مدنظر استخراج و نهایی شد. براین اساس پرسش‌نامه مذکور عوامل مؤثر بر خانواده‌متعالی در ۴ بُعد شامل، بخشش، انعطاف‌پذیری و انسجام، آگاهی خانواده و مسئولیت‌پذیری را می‌سنجد. روایی صوری و محتوایی این پرسش‌نامه بر اساس نظر ۳۰ نفر از خبرگان مورد تأیید قرار گرفت و مقدار آن ۰/۸۷ به دست آمد. و ضریب پایایی کل پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۴۴ به دست آمد. برای نمونه دو مورد از سوالات پرسش‌نامه عبارت بودند از: اعضای خانواده در برابر اشتباهات یک‌دیگر تا چه میزان از بخشش استفاده می‌کنند؟ هر کدام از اعضای خانواده تا چه میزان از وظایف و مسئولیت‌های دینی و اجتماعی خود آگاه است؟ بعد از جمع‌آوری برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش‌های ضریب همبستگی و رگرسیون با استفاده از نرم‌افزار SPSS-25 استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

از ۳۶۴ پاسخگوی مورد بررسی در این پژوهش برحسب جنسیت ۵۲/۲ درصد (۱۹۰ نفر) زن و ۴۷/۸ درصد (۱۶۰ نفر) مرد بوده‌اند. بر حسب سن ۲۳/۹ درصد (۸۷ نفر) ۳۵ سال و کمتر و ۷۶/۱ درصد (۲۷۷ نفر) ۳۵ سال به بالا سن داشته‌اند. برحسب مقطع تحصیلی حدود ۵ درصد دیپلم (۱۹ نفر) ۸/۵ درصد فوق دیپلم (۳۳ نفر) ۴۸/۵ درصد لیسانس (۱۸۶ نفر)، ۲۵ درصد (۹۶ نفر) فوق‌لیسانس و ۱۳ درصد (۳۰ نفر) دکتری بوده‌اند.

قبل از تجزیه و تحلیل داده‌ها، پیش‌فرض‌های آزمون بررسی شد. نتایج آزمون نرمال بودن متغیرها بر اساس آزمون کلموگراف اسمیرنوف نشان داد که متغیرهای

تحقیق دارای توزیع نرمال است، پس جهت آزمون فرضیه از آزمون همبستگی پیرسان و رگرسیون خطی چندگانه استفاده شده است. نتایج ضریب همبستگی در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول (۱) ضرایب همبستگی متغیرهای سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی

متغیرها	سرمایه فرهنگی	سرمایه روان‌شناختی	خانواده متعالی
سرمایه فرهنگی	۱		
سرمایه روان‌شناختی	*۰/۴۹۱	۱	
خانواده متعالی	*۰/۴۳۹	*۰/۴۸۷	۱

بر اساس جدول شماره ۱، بین متغیرهای پژوهش همبستگی معنی‌داری وجود دارد. تحلیل واریانس مدل رگرسیون رابطه بین سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول (۲) تحلیل واریانس مدل رگرسیون رابطه بین سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	R	R2adj	مقدار F	sig
رگرسیون	۳۸/۶۱۸	۲	۱۹/۳۰۹	۰/۵۳۸	۰/۲۹۰	۸۱/۰۶۸	۰/۰۰۱
باقی‌مانده	۹۴/۵۵۹	۳۸۱	۰/۲۳۸				
جمع	۱۳۳/۱۱۷	۳۸۳	-				

سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی در جدول ۳ ارائه شده است.

بر اساس جدول شماره ۲، با توجه به این که مقدار p محاسبه شده از آزمون ($0/001$) کمتر از سطح معنی‌دار $0/05$ است، لذا در این سطح، H_0 رد می‌شود و در نتیجه مدل رگرسیون خطی معنی‌دار است، یعنی بین سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی رابطه خطی معنی‌داری وجود دارد. ضریب همبستگی چندگانه $r=0/538$ است که نشان‌دهنده میزان رابطه هم‌زمان سرمایه فرهنگی و سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی است و با توجه به این که سطح معنی‌داری برابر $0/000$ و کوچک‌تر از سطح $\alpha=0/05$ است؛ بنابراین این رابطه معنی‌دار است. با توجه به این که مقدار R^2_{adj} (تعدیل‌شده R^2)، برابر با $0/290$ است، پس متغیرهای وارد شده در این مدل $0/290$ واریانس خانواده متعالی را تبیین می‌کنند. ضرایب مدل رگرسیون رابطه بین سرمایه فرهنگی و

جدول (۳) ضرایب مدل رگرسیون رابطه بین سرمایه فرهنگی و سرمایه روان شناختی با خانواده متعالی

متغیر	برآورد B	خطای معیار	برآورد استاندارد β	مقدار t	sig
ثابت	۱/۳۳۹	۰/۱۹۹	-	۶/۷۳۲	۰/۰۰۱
سرمایه فرهنگی	۰/۲۸۸	۰/۰۵۳	۰/۲۶۳	۵/۴۱۱	۰/۰۰۱
سرمایه روان شناختی	۰/۳۶۶	۰/۰۵۰	۰/۳۵۸	۷/۳۸۰	۰/۰۰۱

بر اساس جدول شماره ۳، با توجه به p مقدار محاسبه شده در آزمون ضرایب مدل رگرسیون $H01$ (سرمایه فرهنگی)، در سطح $0/05$ رد می‌شود، با توجه به مقدار آماره t که برای سرمایه روان شناختی برابر $7/380$ معنی‌داری $0/000$ است و با توجه به مقدار β برای سرمایه فرهنگی که برابر $0/358$ است که میزان تغییر خانواده متعالی را به ازای یک انحراف معیار تغییر در سرمایه روان شناختی را نشان می‌دهد، پس سرمایه روان شناختی بهترین پیش‌بینی کننده خانواده متعالی است.

نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی رابطه خانواده متعالی با سرمایه فرهنگی و روان شناختی در خانواده فرهنگیان انجام شد. بر اساس نتایج حاصل از این تحقیق بین سرمایه فرهنگی با خانواده متعالی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت. نتایج این یافته با یافته‌های افشار کهن و همکاران (۱۴۰۰) و مفرد نژاد و منادی (۱۳۹۹) همسو بود.

در تبیین این یافته می‌توان گفت که افرادی که سرمایه فرهنگی بالاتری دارند، موفقیت بیشتری کسب می‌کنند. در جوامع امروزی اجتماعی شدن بیش از همه در خانواده رخ می‌دهد و به صورت سلسله پی در پی، رشد و تکامل انسان‌ها را به یک‌دیگر مربوط

نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون نشان داد بین سرمایه فرهنگی و سرمایه روان شناختی با خانواده متعالی رابطه خطی معنی‌داری وجود دارد، به‌طوری که سرمایه فرهنگی و سرمایه روان شناختی به صورت هم‌زمان $0/290$ واریانس خانواده متعالی را تبیین می‌کنند و سرمایه فرهنگی و سرمایه روان شناختی پیش‌بینی کننده خانواده متعالی می‌باشند.

می‌سازد. خانواده نوعی میل به اندازه کردن موجودیت اجتماعی انسان به همراه تمامی قدرت‌ها و امتیازات وابسته به آن است که ریشه در راهبردهای بازتولید دارد. خانواده متعالی با رشد اجتماعی اعضای خود می‌تواند در جهت تکامل خود قدم بردارد. (اسمیت^۱ و همکاران، ۲۰۱۹)

«سرمایه فرهنگی آن چیزی است که می‌تواند در رفتار تبلور یا بد و میزانی از انرژی عاطفی در روابط زناشویی تولید نماید. حال این که هر کس در روابط زناشویی چه میزان سرمایه فرهنگی به عنوان یک منبع مهم در اختیار داشته باشد، می‌تواند سطحی از انرژی تولید شده به نوبه خود رضایت و یا عدم رضایت

^۱ Smith

زناشویی را به بار می‌آورد و در شکل‌گیری خانواده متعالی و رشد یافته نقش دارد.» (مختاری و همکاران، ۱۳۹۵)

تعامل افراد خانواده با محیط‌های اجتماعی، می‌تواند عاملی برای ارتقا سرمایه فرهنگی در خانواده و در محیط اجتماعی آنان باشد. «دموکراسی بی‌شک یکی از متداول‌ترین مفاهیم عصری است که ما در آن زندگی می‌کنیم. تقارنی میان دموکراتیزه کردن زندگی شخصی و امکانات دموکراتیک نظم سیاسی، وجود دارد. شرط دموکراسی در حوزه خانواده، ممنوعیت استفاده از روش‌های اقتدارگرایانه در روابط خانوادگی است. دموکراتیزه کردن زندگی خانوادگی فرایندی است. دموکراسی در خانواده با مؤلفه‌های اعتقاد به برابری زن و مرد در تصمیم‌گیری، مدارا نسبت به اعضای خانواده و اعتقاد به گفتگو و تفاهم تعریف می‌شود.» (آن و وسترن^۱، ۲۰۱۹).

مصرف فرهنگی صنایع فرهنگی متناسب با نیاز خانواده‌ها، خود، به تولید کالاها و خدمات فرهنگی کمک کرده، می‌تواند باعث افزایش مصرف فرهنگی و در نتیجه انباشتگی جو فرهنگی و تولید سرمایه‌های فرهنگی و بالطبع ارتقا سرمایه فرهنگی در خانواده و جامعه شوند؛ تولید و مصرف فرهنگی خانواده‌ها، می‌تواند به انباشتگی جو فرهنگی در خانواده کمک نموده و در نتیجه ارتقا سرمایه فرهنگی خانواده را فراهم سازد. خانواده در اکولوژی فرهنگی خاص که برگرفته از فرهنگ جاری آن ملت است، زندگی می‌کند. در این جو فرهنگی، وجود امکانات و منابع فرهنگی، یکی از جایگاه‌هایی است که می‌تواند اطلاعات فرهنگی اجتماعی خانواده را تأمین نماید؛ امکانات فرهنگی ذخایر فرهنگی هستند که می‌توانند به صورت

سرمایه‌های ملموس میراث فرهنگی، آثار فرهنگی عینیت یافته، تولیدات نهادینه شده، موزه، کتابخانه، تأثیر یا غیرملموس، سرمایه‌های تجسم‌یافته، نگرش و عقاید، باورها، ارزش‌ها برای تولید سرمایه فرهنگی در هویت بخشی افراد به کار روند. «با افزایش میزان دسترسی به امکانات فرهنگی، می‌توان افراد را در معرض بارش اطلاعات فرهنگی قرارداد که در ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده مؤثر هست.» (افشار کهن و همکاران، ۱۴۰۰)

دیگر یافته این تحقیق نشان داد که سرمایه روان‌شناختی با خانواده متعالی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت. نتایج این یافته با یافته‌های فرهادی و غلام نظری (۱۴۰۰) و عجم و داوری (۱۳۹۷) همسو بود.

در تبیین این یافته می‌توان گفت که با رشد و افزایش مؤلفه‌ها و ابعاد سرمایه روان‌شناختی، خانواده متعالی نیز تحقق می‌یابد. «وقتی که باور فرد به توانایی‌هایش برای دستیابی به موفقیت بالا باشد، در دنبال کردن اهداف پشتکار بالایی داشته باشد، اسناد مثبت درباره خود ایجاد کرده باشد و تاب‌آوری خود را در برابر مشکلات تقویت کرده باشد؛ در امور خانواده متعالی موفقیت بیش‌تری به دست می‌آورد و از خانواده متعالی بالایی هم برخوردار خواهد بود.» (اسباری^۲ و همکاران، ۲۰۲۱)

سرمایه روان‌شناختی، جنبه‌های مثبت زندگی آدمی را در برمی‌گیرد. وقتی که فردی به‌عنوان فراگیر سرمایه روان‌شناختی بالایی باشد درک او از خودش بالا خواهد بود، برای رسیدن به موقعیت معین هدف از پیش تعیین شده خواهد داشت و در برابر مشکلات خانوادگی پایداری خواهد بود و همین ویژگی‌ها باعث تقویت

^۲ Asbari

^۱ An & Western

خانواده متعالی خواهد شد.» (فرهادی و غلام نظری، ۱۴۰۰)

سرمایه‌های روانی موجب می‌شود زوجین با مشکلات و استرس‌های زندگی رُنا شویی خود مقابله سازنده‌ای داشته باشند و کمتر در معرض آشفتگی‌های روانی و هیجانی، ارتباطی با هم سر خود قرار می‌گیرد، لذا این زوج‌ها در شرایط سخت و استرس‌زا تغییرات کارآمد و مقتضی در ابعاد مختلف در خود، زندگی و اهداف ایجاد می‌نمایند و کمتر دچار فشار روانی و تنش درونی می‌شوند، در نتیجه به دنبال کاهش استرس ادراک شده و مدیریت مناسب چالش‌های پیش‌رو، از سطح صمیمیت بالایی می‌توانند برخوردار باشند، چرا که گذر از استرس‌های زندگی به کمک زوجها برای هم دیگر نوعی احساس حمایت‌شدگی از طرف همسر را در پی خواهد داشت که صمیمیت زوجها را افزایش می‌دهد و موجب رشد افراد در خانواده می‌شود.» (دیرزیت و پاتپاس^۱، ۲۰۲۲)

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر عدم همکاری خانواده‌ها در پاسخگویی به پرسش‌نامه‌ها با توجه به نیاز پژوهش با حجم نمونه ۳۸۴ بود. از محدودیت دیگر عدم بررسی سایر متغیر مؤثر و مرتبط با خانواده متعالی و مشکلات در دسترسی به نمونه واقعی از کل جامعه خانواده‌ها مواجه بود. همچنین برای جمع‌آوری نمرات «خانواده متعالی» از ابزار محقق ساخته استفاده شد که نداشتن گزارش تحلیل عاملی این مقیاس دیگر محدودیت این تحقیق بود. محدودیت دیگر عدم بررسی تأثیر متغیرهای جمعیت‌شناختی در مدل رگرسیون بود. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده پژوهش پیشنهاد می‌شود روان‌شناسان و مشاوران مراکز مشاوره وابسته به سازمان‌های مختلف به جهت شناخت بهتر

خانواده متعالی به مبحث سرمایه فرهنگی و روان‌شناختی آن‌ها توجه ویژه داشته و در قالب جلسات مشاوره و کارگاه‌های گروهی به تشریح مولفه‌های سرمایه فرهنگی و روان‌شناختی و راه‌های افزایش آن‌ها به منظور تحکیم بنیان خانواده بپردازند. پیشنهاد می‌شود که تدابیر آموزشی و مدیریتی اتخاذ شود؛ که زمینه رشد سرمایه فرهنگی و ابعاد آن در جامعه فراهم شود تا با رشد سرمایه فرهنگی کل جامعه زمینه رشد و تعالی خانواده متعالی فراهم شود؛ و همچنین رشد سرمایه روان‌شناختی و ابعاد آن زمینه شکوفا شدن همه استعدادهای خانواده فراهم آید؛ و هر چه خانواده متعالی‌تر شود جامعه نیز از رشد و تعالی بهتری برخوردار می‌شود؛ و با ارتقاء خانواده متعالی با بالا رفتن سرمایه روان‌شناختی و فرهنگی جامعه ایرانی اسلامی بسیاری از ناپهنجاری‌های درون خانه کاهش یابد در نتیجه امنیت جامعه به سمت پایداری پیش می‌رود. بسیاری از مشکلات حوزه قضایی و انتظامی کاهش می‌یابد. پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌هایی انجام شود که دیگر ابعاد و مؤلفه‌های اثرگذار بر خانواده متعالی مورد تحقیق قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی سایر متغیرهای مرتبط با خانواده متعالی مورد بررسی قرار گیرد. همچنین با استفاده از دیگر ابزارها معتبر و نمونه‌های مختلف به دقت و تعمیم‌دهی نتایج افزود.

سپاسگزاری

میزان مشارکت همه نویسندگان در نگارش مقاله یکسان بوده است.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

این مقاله استخراج شده از رساله دکتری نویسنده اول در دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان است. بدین وسیله از تمامی استادان، مشاوران و مسئولین محترم دانشگاه آزاد اسلامی کرمان و دانشگاه شهید باهنر کرمان و خانواده فرهنگیان صمیمانه قدردانی می شود.

مشارکت نویسندگان

- International Journal of Social and Management Studies, 2(2), 66-77.
- Barnard, M. (2022). Cultural capital in non-white majority schools: a critical exploration of cultural ethos and pedagogy. *Critical Studies in Education*, 63(3), 387-402.
- Dirzyte, A., & Patapas, A. (2022). Positive Organizational Practices, Life Satisfaction, and Psychological Capital in the Public and Private Sectors. *Sustainability*, 14 (2), 488-497.
- Farhadi, S., & GHolam Nazari, H. (2021). The prediction of the psychological burden of Corona-virus on women in the family during the quarantine: The role of problem-solving styles and psychological capital. *Journal of Applied Family Therapy*, 2(1), 46-64.
- Ghadimi Nouran, M., & Younesi, J. (1395). Construction and Validation the Psychological Capital Scale and its relation to Psychological Well-being. *Quarterly of Educational Measurement*, 7(25), 159-186.
- Goudarzi, M., & Rezaie, S. (1400). The effectiveness of Iranian Islamic lifestyle on cohesion, marital satisfaction and family mental health Staff of Kermanshah University of Medical Sciences in the

References

- Afshar Kohan, J., Balali, I., & Sadri, A. (2021). Investigating the Mechanism of the Effects of Cultural and Economic Capital of Couples on Family Stability. *Journal Of Social Sciences*, 18(1), 58-29.
- Afshar Kohan, J., Balali, I., & Sadri, A. (2021). Investigating the Mechanism of the Effects of Cultural and Economic Capital of Couples on Family Stability. *Journal Of Social Sciences*, 18(1), 58-29.
- Ajam, A. A., davari, S. (1397). The Relationship between Psychological Capital and Academic Welfare of Students of Nursing Faculty of Gonabad University of Medical Sciences. *Iranian Nursing Scientific Association*, 4 (4), 53-58.
- An, W., & Western, B. (2019). Social capital in the creation of cultural capital: Family structure, neighborhood cohesion, and extracurricular participation. *Social science research*, 81, 192-208.
- Asbari, M., Prasetya, A. B., Santoso, P. B., & Purwanto, A. (2021). From creativity to innovation: The role of female employees' psychological capital.

- school and student cultural capital Academic success of pre-university Meraks female students. *Social Sciences*, 22(69), 258-293.
- Shah Hosseini, S; Jamali, A (1403). Identifying and prioritizing the components of human capital education based on the 2014 vision. *Journal of Management and Sustainable Development Studies*. 13(1), 95-114.
- Smith, R., Spaaij, R., & McDonald, B. (2019). Migrant integration and cultural capital in the context of sport and physical activity: A systematic review. *Journal of International Migration and Integration*, 20(3), 851-868.
- Tohidi Persia and Farhadi Farhad. (1401). Investigating the effect of authentic leadership and work participation on employees' turnover intention with the moderating role of job satisfaction (case study: Shahrekord Labor Cooperative and Social Welfare Department). *Scientific Journal of Modern Research Approaches to Management and Accounting*, 6(22), 745-757.
- Wu, Q., Parker, M. L., McWey, L. M., & Ledermann, T. (2021). Couple satisfaction, depressive symptoms, and the therapeutic alliance: A systemic perspective. *Family process*, 60(2), 393-408.
- Zaghian, I., & Zaraeei, H. (1401). The role of the Islamic family lifestyle in the realization of the Iranian Islamic model of progress. *Islamic- Iranian Family Studies Journal*, 1(4), 1-18.
- Zeng, K., Li, Y., & Yang, R. (2022). The mediation role of psychological capital between family relationship and antenatal depressive symptoms among women with advanced maternal age: a cross sectional study. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 22(1), 1-9.
- Zoghi, L., Fatholahzadeh, M., & Solgi, M. (1401). Exploring the Effect of lived experience of the Iranian-Islamic lifestyle on the emotional atmosphere of the Corona crisis. *Islamic-Iranian Family Studies Journal*, 1(2), 56-71.
- Hoseiny, M., Mahmoodi, A., & Maredpour, A. (1399). Survey Relationship of Psychological Capital with Marital Intimacy of Married Students the Mediating Role of Social Welfare. *Armaghane-danesh*, 24(3), 388-400.
- Huang, S. S., Yu, Z., Shao, Y., Yu, M., & Li, Z. (2020). Relative effects of human capital, social capital and psychological capital on hotel employees' job performance. *International journal of contemporary hospitality management*.
- Jo'rayevna, K. M. (2022). A Healthy Child is the Key to a Happy Family. *Miasto Przyszłości*, 24, 374-376.
- Koranian, F., Arefi, M., & Amiri, H. (1401). A comparison of the effectiveness of Bowenian family therapy and acceptance and commitment based therapy on differentiation of mothers with one child. *Islamic- Iranian Family Studies Journal*, 1 (4), 31-44.
- Mofradnejad, N., & Monadi, M. (1400). The relationship of psychological capital and cultural capital with domestic violence in married women. *Women and Family Studies*, 8(1), 189-213.
- Mokhtari, M., Ahmadi, S., & Hojjatinia, M. (1395). Investigating Marital Satisfaction of Women and its Relationship with Couples' Cultural Capital. *Journal of Family Research*, 12(4), 555-574.
- Rezaei, M., Hoveida, R., & Samavatian, H. (2015). Concept of psychological empowerment and its relationship with psychological capital among teachers. *New Educational Approaches* , 10(1), 67-82.
- Richards, B. N. (2022). Help-seeking behaviors as cultural capital: Cultural guides and the transition from high school to college among low-income first generation students. *Social Problems*, 69(1), 241-260.
- Saei, A., Tashvigh, F., & Rezaee, M. (1394). Studying the relationship between family,

family from the perspective of young married women. Islamic-Iranian Family Studies Journal, 1(4), 42-57.